

СКРИНІНГ ДОКУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА КРИТЕРІЇ НЕОБХІДНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЕО

В.І.КАРАМУШКА

Національний університет Києво-Могилянська Академія

Київ, Україна

T: 067-403-53-45 E: vkarama2011@gmail.com

**Конференція «Проблеми запровадження стратегічної екологічної оцінки як основного інструменту
досягнення збалансованого розвитку місцевих громад»
Київ, 04 серпня 2021 р.**

СЕО – «спосіб забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та інтеграції екологічних міркувань до підготовки та прийняття планів і програм з метою сприяння сталому розвитку, що забезпечить, відповідно до цієї Директиви, проведення екологічної оцінки певних планів і програм, які, ймовірно, матимуть значний вплив на навколишнє середовище»

**Директива 2001/42/ЄС про
оцінку впливу певних планів і програм на навколишнє
середовище (Директива СЕО)**

СЕО – це систематичний процес виявлення ймовірних екологічних наслідків пропонуєваних стратегій, планів і програм та їх урахування під час прийняття рішень, які стосуються цих стратегій, планів і програм

DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

Article 3 Scope, paragraph 2

Subject to paragraph 3, an environmental assessment shall be carried out for all *plans and programmes*,

- (a) which are prepared for agriculture, forestry, fisheries, energy, industry, transport, waste management, water management, telecommunications, tourism, town and country planning or land use and which set the framework for future development consent of projects listed in Annexes I and II to Directive 85/337/EEC (**Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment**), or
- (b) which, in view of the likely effect on sites, have been determined to require an assessment pursuant to Article 6 or 7 of Directive 92/43/EEC (**Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora**).

DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

Стаття 3 Сфера застосування, пункт 2

З урахуванням пункту 3, екологічна оцінка повинна проводитися для всіх **планів і програм,**

а) які підготовлені *для сільського господарства, лісового господарства, рибальства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, водного господарства, телекомунікацій, туризму, містобудування та сільського господарства чи землекористування і які встановлюють основу для майбутнього розроблення проектів*, перелічених у Додатках I та II до Directive 85/337/EEC (**Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment**), або

в) які, з огляду на ймовірний вплив на середовища, були визначені такими, що потребують оцінки відповідно до статей 6 або 7 Directive 92/43/EEC (**Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora**).

DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

Стаття 3 Сфера застосування

4. Member States shall determine whether plans and programmes, other than those referred to in paragraph 2, which set the framework for future development consent of projects, are likely to have significant environmental effects.

(Держави-члени повинні визначити, чи можуть плани та програми, окрім тих, про які йдеться у пункті 2, які встановлюють рамки для майбутнього розроблення проектів, мати значний вплив на довкілля)

5. Member States shall determine whether plans or programmes referred to in paragraphs 3 and 4 are likely to have significant environmental effects either through case-by-case examination or by specifying types of plans and programmes or by combining both approaches. For this purpose Member States shall in all cases take into account relevant criteria set out in Annex II, in order to ensure that plans and programmes with likely significant effects on the environment are covered by this Directive.

(Держави-члени визначають, чи можуть плани або програми, зазначені у параграфах 3 та 4, мати значний вплив на навколишнє середовище або шляхом вивчення окремих випадків, або шляхом визначення типів планів та програм, або шляхом поєднання обох підходів. З цією метою держави-члени в усіх випадках беруть до уваги відповідні критерії, викладені у Додатку II, для того, щоб гарантувати, що плани та програми з ймовірним значним впливом на навколишнє середовище охоплюються цією Директивою)

DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

ANNEX II Criteria for determining the likely significance of effects referred to in Article 3(5)

1. The characteristics of plans and programmes, having regard, in particular, to
 - the degree to which the plan or programme sets a framework for projects and other activities, either with regard to the location, nature, size and operating conditions or by allocating resources,
 - the degree to which the plan or programme influences other plans and programmes including those in a hierarchy,
 - the relevance of the plan or programme for the integration of environmental considerations in particular with a view to promoting sustainable development,
 - environmental problems relevant to the plan or programme,
 - the relevance of the plan or programme for the implementation of Community legislation on the environment (e.g. plans and programmes linked to waste-management or water protection).

DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

ANNEX II Criteria for determining the likely significance of effects referred to in Article 3(5)

2. Characteristics of the effects and of the area likely to be affected, having regard, in particular, to

- the probability, duration, frequency and reversibility of the effects,
- the cumulative nature of the effects,
- the transboundary nature of the effects,
- the risks to human health or the environment (e.g. due to accidents),
- the magnitude and spatial extent of the effects (geographical area and size of the population likely to be affected),
- the value and vulnerability of the area likely to be affected due to:
 - special natural characteristics or cultural heritage,
 - exceeded environmental quality standards or limit values,
 - intensive land-use,
 - the effects on areas or landscapes which have a recognised national, Community or international protection status

IMPLEMENTATION OF DIRECTIVE 2001/42 ON THE ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CERTAIN PLANS AND PROGRAMMES ON THE ENVIRONMENT

***[https://ec.europa.eu/environment/archives/eia/pdf/030923
_sea_guidance.pdf](https://ec.europa.eu/environment/archives/eia/pdf/030923_sea_guidance.pdf)***

Директива 2001/42/ЕС (Директива про СЕО)

СЕО застосовують до планів і програм

- А) у визначених галузях, пов'язаних з довкіллям**
- В) впровадження яких передбачає розроблення проектів, які потребують ОВД**
- С) інших планів і програм, що відповідають критеріям Додатку II**

**Чи всі документи державного
планування (проекти стратегії,
програми або плану розвитку
держави, міста, громади та ін.)
підлягають SEO?**

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та **поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми)** та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), **крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.**

Закон України Про стратегічну екологічну оцінку,
20 березня 2018 року № 2354-VIII

Підлягають СЕО документи державного планування, які стосуються

**сільського господарства,
лісового господарства,
рибного господарства,
енергетики,
промисловості,
транспорту,
поводження з відходами,
використання водних ресурсів,
охорони довкілля,
телекомунікацій,
туризму,
містобудування або землеустрою (схеми)**

**Закон України Про стратегічну екологічну оцінку,
20 березня 2018 року № 2354-VIII**

СЕО не застосовують до ДДП

- 1) що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій**
- 2) бюджетів, бюджетних програм та фінансових планів**
- 3) що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду**

SEO змін до ДДП

Стаття 10, пункт 7:

Підставою для прийняття рішення про необхідність здійснення стратегічної екологічної оцінки незначних змін до документа державного планування, щодо якого раніше здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, є критерії визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджені органом, зазначеним у [статті 6](#) цього Закону.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, щодо стратегічної екологічної оцінки

Стаття 4. Сфера застосування, що стосується планів і програм

2. Стратегічна екологічна оцінка проводиться стосовно планів і програм, які готуються для сільського господарства, лісового господарства, рибальства, енергетики, промисловості, зокрема гірничодобувної, транспорту, регіонального розвитку, утилізації відходів, водного господарства, зв'язку, туризму, планування розвитку міських та сільських районів або землекористування, і тих, які встановлюють структуру для згоди стосовно майбутнього розвитку проектів, перелічених у додатку I, та будь-яких інших проектів, перелічених у додатку II, що згідно з національним законодавством вимагає оцінки впливу на навколишнє середовище.

ДОДАТОК I: ПЕРЕЛІК проектів, зазначених у пункті 2 статті 4 (17 пунктів)

ДОДАТОК II: Будь-які інші проекти, зазначені в пункті 2 статті 4 (90 пунктів)

**ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному
контексті, ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015**

ДОДАТОК І: ПЕРЕЛІК проектів, зазначених у пункті 2 статті 4 (17 пунктів)

1. Нафтопереробні заводи (за винятком підприємств, які виробляють лише мастильні матеріали з сирової нафти) і установки для газифікації та скраплення вугілля чи горючих сланців продуктивністю 500 метричних тон на добу чи більше.

2. Теплові електростанції та інші установки для спалювання з тепловою потужністю 300 мегават чи більше, а також атомні електростанції та інші ядерні реактори (за винятком дослідних установок для виробництва та переробки матеріалів, що діляться та відтворюються, максимальна потужність яких не перевищує 1 кіловата постійного теплового навантаження).

3. ...

**ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному
контексті, ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015**

ДОДАТОК II: Будь-які інші проекти, зазначені в пункті 2 статті 4 (90 пунктів)

1. Проекти з реструктуризації землеволодінь у сільській місцевості.
2. Проекти з використання необробленої землі або частково освоєних земель для інтенсивного ведення сільськогосподарської діяльності.
3. Проекти використання водних ресурсів для сільського господарства, у тому числі проекти зрошення та дренажу земель.
4. ...

**ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному
контексті, ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015**

КРИТЕРІЇ визначення можливих суттєвих екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, зазначених у пункті 1 статті 5

1. Значимість плану або програми з погляду необхідності врахування екологічних міркувань, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, у тому числі для сприяння сталому розвитку.
2. Ступінь, в якому план чи програма встановлює структуру для проектів та іншої діяльності, або стосовно місця, характеру, масштабів та умов функціонування, або з погляду виділення ресурсів.
3. Ступінь, в якому план чи програма впливає на інші плани та програми, у тому числі в порядку ієрархії.
4. Екологічні проблеми, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, що стосуються плану або програми.

ДОДАТОК III

КРИТЕРІЇ визначення можливих суттєвих екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, зазначених у пункті 1 статті 5

5. Характер таких екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, як ймовірність, тривалість, частотність, зворотність, розмах та масштаб (наприклад, масштаби географічного району, якого це стосується, або чисельність населення, якого це стосується).
6. Ризики для довкілля, зокрема, пов'язані зі здоров'ям населення.
7. Транскордонний характер наслідків.
8. Ступінь, в якому план чи програма стосуються цінних чи вразливих районів, зокрема ландшафтів, які мають визнаний національний чи міжнародний охоронний статус.

**ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті,
ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015**

КРИТЕРІЇ визначення можливих суттєвих екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, зазначених у пункті 1 статті 5

1. Значимість плану або програми з погляду необхідності врахування екологічних міркувань, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, у тому числі для сприяння сталому розвитку.

Місцеві програми поводження з відходами, благоустрою, водозабезпечення та ін. - ?

Програма «Здоров'я нації», Програма боротьби з туберкульозом, Програма «Питна вода» - ?

2. Ступінь, в якому план чи програма встановлює структуру для проектів та іншої діяльності, або стосовно місця, характеру, масштабів та умов функціонування, або з погляду виділення ресурсів. - ?

3. Ступінь, в якому план чи програма впливає на інші плани та програми, у тому числі в порядку ієрархії. - ?

4. Екологічні проблеми, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, що стосуються плану або програми. - ?

**ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті,
ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015**

ДОДАТОК III

КРИТЕРІЇ визначення можливих суттєвих екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, зазначених у пункті 1 статті 5

5. Характер таких екологічних наслідків, зокрема пов'язаних зі здоров'ям населення, як ймовірність, тривалість, частотність, зворотність, розмах та масштаб (наприклад, масштаби географічного району, якого це стосується, або чисельність населення, якого це стосується). - ?

6. Ризики для довкілля, зокрема, пов'язані зі здоров'ям населення. - ?

7. Транскордонний характер наслідків. - ?

8. Ступінь, в якому план чи програма стосуються цінних чи вразливих районів, зокрема ландшафтів, які мають визнаний національний чи міжнародний охоронний статус.

Програма берегоукріплення - ?

ПРОТОКОЛ про стратегічну екологічну оцінку до
Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті,
ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015

Чи потрібно розробляти СЕО програм з очевидним позитивним екологічним ефектом (інших, крім програм створення/розширення територій ПЗФ)?

Чи потрібно розробляти СЕО програм у сфері охорони здоров'я?

Який масштаб ДДП є пороговим для розроблення СЕО?

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!